

Bevarandeplan Natura 2000

(Enligt 17 § förordningen om områdesskydd 1998:1252)

Inre Kilsviken, Kristinehamns kommun, Värmlands län

Områdeskod och namn:	SE0610004 Inre Kilsviken
Mittpunktskoordinat:	1401500 - 6556110
Totalareal:	127 ha
Fastställd av Länsstyrelsen:	2006-03-15
Områdestyp:	Området är utpekad enligt Habitatdirektivet samt enligt Fågeldirektivet.
Fastigheter:	Kristinehamns kommun; Hygn 2:1 & 2:8, Ed 1:1
Ägandeförhållanden:	Privat

Beskrivning av området

Natura 2000-området utgörs av vattenområden, stränder, hagmarker och andra betesmarker vid Inre Kilsviken, som är en vik av Väneren. Kilsviken som fågellokal förknippas med den legendariska ornitologen, naturvårdaren och författaren Erik Rosenberg, som växte upp och började sin bana som naturkännare i trakten. Fågellivet var rikt långt in på 1950-talet, men blev sämre och sämre under följande årtionden beroende på minskad hävd av slätter- och betesmarker utmed stränderna. Vattenområdet täcktes på 1970-talet nästan helt av bladvass och säv. Vändpunkten kom omkring 1980 då ägaren vid Hygns gård hägnade in och lät sina kron- och dovhjortar beta den igenväxande stranden väster om gården. I takt med fortsatta restaureringsåtgärder och därmed allt rikare fågelliv har antalet besökare ökat. Fågeltornet vid Inre Kilsviken bör idag betecknas som ett av länets mest välbesökta. Härifrån erbjuds året runt utmärkta förhållanden att uppleva vikens fågelfauna; dels över det öppna vattnet, men också i vass-/vattenmosaik, den "blå bården" samt den fuktiga och den torra betesmarken. Att uppleva allt detta utan att störa fågellivet gör Inre Kilsviken till ett utmärkt studieobjekt. Till kategorin specialiteter får man räkna havsörnen som dagligen besöker området med påtagligt intresse av sjöfåglarna. Genom åren har även en rad sällsynta fåglar observerats vilket rönt stor uppmärksamhet bland fågelskådare. Det största värdet ligger dock i det stora antalet häckande och rastande våtmarksfåglar varav ett flertal räknas som hotade. Kilsviken bedöms vara en internationellt viktig lokal för rastande våtmarksfåglar och har därför av den svenska regeringen (1988) förklarats som ett RAMSAR-område (Våtmarkskonventionen). Inre Kilsviken är sedan 1991 skyddat som naturreservat.

Ingående naturtyper enligt habitatdirektivet

Habitatkod	Habitatnamn	Areal (ha)	
		Rapporterad	Nytt förslag
3150	Naturliga eutrofa sjöar med nate- eller dybladsvegetation	40	
6270	Artrika torra-friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ	25	
6410	Fuktängar med blåtåtel eller starr	8	

Ingående arter enligt habitatdirektivet

Artkod	Artnamn
1042	Citronfläckad kärrtrollslända <i>Leucorrhinia pectoralis</i>

Ingående arter enligt fågeldirektivet

Artkod	Artnamn
A021	Rördrom <i>Botaurus stellaris</i>
A038	Sångsvan <i>Cygnus cygnus</i>
A072	Bivråk <i>Pernis apivorus</i>
A075	Havsörn <i>Haliaetus albicilla</i>
A081	Brun kärrhök <i>Circus aeruginosus</i>
A094	Fiskgjuse <i>Pandion haliaetus</i>
A119	Småfläckig sumphöna <i>Porzana porzana</i>
A127	Trana <i>Grus grus</i>
A151	Brushane <i>Philomachus pugnax</i>
A166	Grönbena <i>Tringa glareola</i>
A193	Fisktärna <i>Sterna hirundo</i>
A215	Berguv <i>Bubo bubo</i>
A338	Törnskata <i>Lanius collurio</i>

Bevarandesyfte och bevarandemål

Syftet med Natura 2000-området Inre Kilsviken är att bidra till att upprätthålla så kallad gynnsam bevarandestatus för de ingående naturtyperna och fågelarterna på biogeografisk nivå. För att uppnå gynnsam bevarandestatus krävs att specifika bevarandemål uppfylls. I nedanstående tabell framgår bevarandemål för naturtyperna och arterna i detta Natura 2000-område.

Art/naturtyp	Bevarandemål**
Naturligt eutrofa sjöar med nate- eller dybladsvegetation (3150)	<i>Areal</i> Naturtypens utbredning bibehålls i minst x ha omfattning. <i>Strukturer och funktioner</i> <i>Typiska arter</i>
Artrika torra-friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ (6270)	<i>Areal</i> Naturtypens utbredning bibehålls i minst x ha omfattning. <i>Strukturer och funktioner</i> <i>Typiska arter</i>

Fuktängar med blåttåtel eller starr (6410)	<p><i>Areal</i> Naturtypens utbredning bibehålls i minst x ha omfattning.</p> <p><i>Strukturer och funktioner</i></p> <p><i>Typiska arter</i></p>
Citronfläckad kärrtrollslända (1042)	Mål om population och livsmiljö inom Natura 2000-området.
Rördrom Sångsvan Havsörn Brun kärrhök Fiskgjuse Småfläckig sumphöna Trana Brushane Grönbena Fisktärna Törnskata	<p>Mål om population och antalet rastande individer inom Natura 2000-området.</p> <p>Preliminärt förslag:</p> <p>Rördrom 1 revir Sångsvan 1par Småfläckig sumphöna 1-2 revir Trana 1-2 par Brushane 101-250 rast individer Grönbena 101-250 rast individer Fisktärna en koloni, 15 par Törnskata 1 par Havsörn (se nedan) Brun kärrhök (se nedan) Fiskgjuse (se nedan)</p>

**/Bevarandemål fastställs efter basinventeringen

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

För att ingående naturtyper och arter ska uppnå och bibehålla gynnsam bevarandestatus på lång sikt bör nedanstående förutsättningar uppfyllas.

3150 Naturligt eutrofa sjöar med nate- eller dybladsvegetation

- Naturligt näringsrikt, välbuffrat vatten med låg grad av antropogen belastning avseende närsalter, miljögifter och grumlande ämnen.
- En för naturtypen naturlig artsammansättning utan negativ inverkan av främmande arter eller fiskstammar.
- Viktiga strukturer och funktioner:
 - o artrikedom inom flera organismgrupper, t ex vattenlevande insekter och andra smådjur, fisk, fågel, plankton och påväxtalger, strand- och vattenvegetation.
 - o varierad och zonerad vegetation i vatten och på strand.
 - o naturliga eller kulturbetingade omgivningar med våtmarker, lövskog samt hävdade strandängar består.
- Ingen påtaglig minskning av populationerna hos de typiska arterna i naturtypen. De typiska arterna är signalarter som reagerar relativt snabbt på naturtypiska hotfaktorer. Förekomsten av de typiska arterna utgör ett mått på naturtypens bevarandestatus.

6270 Artrika torra-friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ

- Slätter alternativt bete samt röjning av igenväxningsvegetation. Skötsel skall vara utformad enligt traktens tradition och objektets speciella natur- och kulturvärden.

Objektets hävdhistoria bör vara vägledande för den fortsatta skötseln så att exempelvis ett objekt med lång kontinuitet av slätter även fortsättningsvis hävdas genom slätter och en sedan lång tid betad mark fortsätter att betas.

- I naturtypen får inte förekomma gödsling (förutom gödsel från djur på bete), stödutfodring, kalkning, dikning eller insådd av främmande arter.
- Högst 25 % krontäckning av träd och buskar. Viktigt är att trädkontinuitet och inslag av gamla träd, hålträd och döda träd upprätthålls. Vidkroniga hagmarksträd som vuxit upp solexponerade bör vara det även fortsättningsvis. Detta för att gynna insekter och kryptogamer knutna till hagmarksträden.
- Ingen påtaglig minskning av populationerna hos naturtypens typiska arter.

6410 Fuktängar med blåtåtel eller starr

- Återkommande översvämningar.
- Slätter alternativt bete samt röjning av igenväxningsvegetation. Objektets hävdhistoria och naturvärden bör vara vägledande för skötseln.
- I naturtypen får inte förekomma gödsling (förutom gödsel från djur på bete), stödutfodring, kalkning, dikning eller insådd av främmande arter.
- Ingen påtaglig minskning av populationerna hos naturtypens typiska arter.

Citronfläckad kärrtrollslända förekommer i grunda småvatten, men också i vegetationsrika vikar av större sjöar (Vänern). Tillgång till öppna vattenspeglar med vindskyddande strandvegetation är viktigt för arten.

Rördrommen kräver grunda vikar med bladvass och med god tillgång på fisk, grodor och vatteninsekter. Flyttfågel.

Sångsvanen häckar i grunda, vegetationsrika vatten. Den kräver god tillgång på undervattensväxter under häckningssäsongen, liksom lämplig och god tillgång på grön växtlighet under vintersäsongen. Flyttfågel som vid övervintrar milda vintrar (isfritt i grunda vattenområden).

Havsörnen är till stor del knuten till vatten för sitt näringssök. Under häckningstiden är fisk den dominerande födan, men den tar även fågel och medelstora däggdjur. Under övriga delar av året dominerar fågel och fisk, där andelen kadaver är förhållandevis stor. Havsörnen bygger stora, omfångsrika och tunga bon och kräver därför kraftiga träd (i första hand tall) för boets placering. Havsörnen är störningskänslig vid boplatsen. Gamla örnar finns ofta i reviret året om medan ungfåglar flyttar.

Brun kärrhök är likt rördrommen beroende av vassrika vikar. Boet byggs i tät gammalvass eller liknande vegetation. Jaktutflykter kan utsträckas åtskilliga kilometer från boplatsen. Födan utgörs av sorkar, grodor, fågelungar etc. Flyttfågel.

Fiskgjusen är beroende av tillgång på öppet vatten eftersom födan uteslutande består av fisk. Den är beroende av plattkronade, kraftiga träd (>90 % tall) för sitt bobygge. Fiskgjusen är störningskänslig vid boplatsen. Flyttfågel.

Småfläckig sumphöna häckar vid våtmarker med någorlunda stabilt vattenstånd och inte helt slutet vegetation. Vidsträckta våtmarker föredras, där det finns möjlighet till förflyttning vid förändringar i vattendjupet. Flyttfågel.

Tranan häckar i våtmarker (traditionellt våta myrmarker). Ett gemensamt krav oavsett habitat är att tranorna har möjlighet att bygga boet oåtkomligt från marklevande rovdjur. Under häckningstiden lever tranan av rötter, skott och andra vegetabilier samt insekter, grodor, småfisk mm. Flyttfågel.

Brushane och **grönbena** rastar under flyttningen på öppna områden med grunt vatten och sandiga eller gytjiga bottenar, men även översvämmade åker- eller betesmarker. Det svenska sydliga beståndet (starkt hotat) av brushane häckar på hävdade strandängar. Brushanarna som idag rastar vid Kilsviken kommer sannolikt från det nordliga beståndet som häckar på våta myrmarker, framförallt lågväxta gräs- och starrängar.

Fisktärnan behöver god tillgång på småfisk samt störningsfria häckningsplatser. För att större kolonier skall kunna etableras krävs rovdjursfria områden; framförallt mink bör hindras att nå häckningsplatserna. Flyttfågel.

Törnskatan kräver tillgång på öppna marker (främst jordbruksmark, men även t.ex. kalhyggen) med rik insektsförekomst på varma, solbelysta lokaler. Häckningslokalerna bör ha god tillgång på blommade och bärande buskar i kombination med öppna partier, t.ex. kortbetade gräsytor. Våtmarken med dess rika insektsliv utgör en viktig rastplats under sensommaren. Flyttfågel.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

Potentiella hot mot *naturligt eutrofa sjöar med nate- eller dybladsvegetation*:

- Ökat läckage av näringsämnen från omkringliggande jordbruksmark kan påskynda en eutrofiering (övergödning).
- Utsättning av främmande arter, eller fiskstammar kan ändra konkurrensförhållanden, sprida smitta och/ eller orsaka genetisk kontaminering.
- Upphörd hävd i omgivningarna

För naturtyperna *arrika torra-friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ* och *fuktängar med blååtätel eller starr* samt flera av fågelarterna är upphörd hävd (igenväxning) och markexploatering ett hot. Hotbild av detta slag elimineras genom naturreservatets föreskrifter och skötselplan. Indirekt kan Inre Kilsvikens naturtyper och arter hotas av åtgärder som sker i det runtomliggande landskapet.

Försurning utgör hot mot flera av arterna. Dels genom utarmning av fiskbestånd (minskad födotillgång för ett flertal fågelarter), dels genom ökad risk för exponering av giftiga metaller.

Ytterligare potentiella hot ingående fågelarter:

- Störning från t ex vattenskoter, vindkraft
- ”Fågeldöden”
- ”Nya” miljögifter, t ex bromerade flamskyddsmedel.
- Mänsklig störning i närheten av häckningslokalerna (framförallt fiskgjuse & havsörn)
- Illegal förföljelse
- Jakt utomlands (fiskgjuse, brun kärrhök, fisktärna, törnskata)

- Negativa biotopförändringar i övervintringsområde
- Brist på lämpliga boträd för rovfåglar
- Mink, predator på fågelägg och fågelungar
- Olyckor med båtar (t ex utsläpp av olja) kan hota både arter och naturtyper inom området.

Bevarandeåtgärder med tidplan

Följande bestämmelser bidrar på olika sätt till att naturtyperna och arterna uppnår och bibehåller gynnsam bevarandestatus i Inre Kilsvikens Natura 2000-område.

Gällande regelverk 2006

- Fågelarterna är fredade (3 § Jaktlagen 1987:259). Fredningen gäller också deras ägg och bon.
- Enligt 1 a § Artskyddsförordningen är det förbjudet att avsiktligt störa fåglarna, särskilt under deras parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder.
- Tillståndsplikt gäller enligt 7 kap 28 a § Miljöbalken för åtgärder eller verksamheter som på ett betydande sätt kan påverka miljön inom ett Natura 2000-område.
- Citronfläckad kärrtrollslända är fridlyst enligt 1 a § Artskyddsförordningen (1998:179) samt NFS (1999:12).
- Kilsviken är ett RAMSAR-område
- Inre Kilsviken är skyddat som naturreservat
- Riksintresse för naturvård enligt 3 kap 6 § MB, hela Natura 2000-området.
- De inre strandkanterna i området utgörs av våtmarker som ingår i klass 1 i våtmarksinventeringen.
- Riksintresse geografiska avgränsningar enligt 4 kap MB, hela Natura 2000-området.
- Riksintresse för yrkesfiske, utgör vattenområdena i Natura 2000-området.

Behov av ytterligare bevarandeåtgärder

Inre Kilsviken är skyddat som naturreservat. Syftet med naturvårdsförvaltningen är att naturreservatet skall skötas så att nuvarande tillstånd inom hjorthägnen vid Hygn bibehålls, att området vid Ed får en god hävd genom årligt bete samt att vattenområdet sköts så att omväxlingen mellan vassar och klarvattenytor består. Hävden skall utformas så att goda betingelser bibehålls och nyskapas för häckande och rastande våtmarksfåglar. Speciell hänsyn skall tas till mer krävande hävdberoende fågelarter.

Gällande reservatsbeslut och skötselplan eliminerar hotbilden på ett fullgott sätt. Hotbild i form av mänsklig störning elimineras med en anvisad vandringsled och fågeltorn på lämpliga platser samt tillträdesförbud för vissa delar under tiden 1 mars – 15 september. Hävden av ängs- och betesmarken sköts i enlighet med gällande skötselplan. Ytterligare bevarandeåtgärder bedöms i dagsläget inte vara aktuella.

Bevarandestatus idag

3150 Naturligt eutrofa sjöar med nate- eller dybladsvegetation

Nationellt

Utbredningen av de naturligt eutrofa sjöarna i kust och slättlandskapet sammanfaller med bördigaste jordbruksbygderna på fosforrika kalkleror. En stor del av de ursprungliga slättsjöarna är kraftigt påverkade av antropogen övergödning och fysiska ingrepp. Sänkning av sjöar för att vinna åkermark har historiskt minskat sjöarealen drastiskt. De flesta sjöar är dessutom reglerade med onaturliga, ofta utjämnade vattenståndsvariationer som följd. För att gynnsam bevarandestatus skall upprätthållas i landet behövs åtgärder för minskat markläckage i tillrinningsområden samt restaurering av speciellt värdefulla objekt.

Inre Kilsviken

Bevarandestatus för naturtypen *naturligt eutrofa sjöar med nate- eller dybladsvegetation* i Inre Kilsviken är oklar.

6270 Artrika torra-friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ *samt*

6410 Fuktängar med blåtåtel eller starr

Nationellt

De äldre typerna av fodermarker, ängar och betesmarker, som tidigare varit dominerande både arealmässigt och ekonomiskt har fått minskad ekonomisk betydelse. Av den ängsareal som fanns för hundra år sedan återstår endast en ytterst liten rest. Inom det nuvarande miljö- och landsbygdsprogrammet hävdas cirka 5 500 ha ängsmark och cirka 350 000 hektar naturbetesmark.

Inre Kilsviken

Hävden vid Inre Kilsviken, som bedrivs enligt naturreservatets skötselplan, har genom åren varit god. Ängs- och betesmarksinventering visar förekomst av ett flertal för naturtyperna (*artrika torra-friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ* och *fuktängar med blåtåtel eller starr*) typiska arter, bl. a. slättergubbe, svartkämpar och backnejlika på den *torrare betesmarken* samt stagg och hirsstarr på *fuktängarna*. Samtliga dessa arter indikerar god hävd. God förekomst av tofsvipa och enkelbeckasin indikerar också god hävd liksom förekomst av gulärla, rödbena och årta.

Bevarandestatusen bedöms i dagsläget vara gynnsam.

1042 Citronfläckad kärrtrollslända

Nationellt

Kunskapen om den citronfläckade trollsländans populationsstatus är bristfällig. Inga tecken tyder dock på att den för närvarande skulle minska i utbredning eller i populationsstorlek. Arten betecknas som mindre allmän söder om norrlandsgränsen (*Limes Norrlandicus*) och saknas nästan helt norr därom.

Inre Kilsviken

Uppgifter om den *citronfläckiga kärrtrolsländans* populationsstorlek och trender saknas. Bevarandestatus är oklar men troligen gynnsam.

A021 Rördrom

Nationellt

Huvuddelen av rördrommarna återfinns i det mellansvenska slättsjöområdet kring Vänern, i Östergötland, Närke och Mälardalen. Bland de bästa rördromsjöarna år 2000 fanns sju sjöar med minst 10 tutande rördromhanar. Dessa var Vänern (92 hanar), Mälaren (90), Tåkern (43), Hjälaren (27), Långhalsen i Sörmland (17), Hornborgasjön (11) och Tämnen i Uppland (10). Under förutsättning att varje revirhållande hane motsvarar ett häckande par, så varierar den svenska stammen mellan 135 och 650 par. Många hanar är dock troligen operade. Å andra sidan kan hanen ha flera häckande honor, som bor nära varandra inom samma hanrevir. Rördrommen är rödlistad i Sverige, där den är placerad i kategorin *sårbar* (VU).

Inre Kilsviken

Antalet tutande hanar inom Kilsvikens RAMSAR-område varierar mellan åren. Normala år hamnar ett-två revir i Kilsvikens norra del (naturreservatet Inre Kilsviken).

A038 Sångsvan

Nationellt

Från att under 1900-talets mitt ha varit en mycket sällsynt häckfågel på avsides belägna lokaler i Lappland och Jämtland, har sångsvanen under senare delen av 1900-talet expanderat kraftigt. Därmed är den inte längre en utpräglad och skygg ödemarksfågel. År 1997 beräknades den svenska populationen uppgå till 3 800 etablerade par och arten häckade då i samtliga svenska län. Då mer än hälften av dess utbredningsområde finns i Europa har ett visst ansvar för arten.

Inre Kilsviken

Sedan 1998 häckar ett sångsvanspar inom naturreservatet Inre Kilsviken.

A075 Havsörn

Nationellt

Beståndet av havsörn har ökat kontinuerligt under minst 20 års tid och uppgick 2002 till minst 320 etablerade par. Havsörnen är rödlistad i Sverige där den är placerad i kategorin *sårbar* (VU).

Inre Kilsviken

Havsörn jagar inom området och kan beskådas under hela året.

A081 Brun kärrhök

Nationellt

Beståndet av brun kärrhök har mer eller mindre kontinuerligt ökat under perioden 1969 (200 par) till slutet av 1990-talet (minst 1 500 par). Arten finns numera väl spridd i Götaland, Svealand och längs hela Norrlandskusten.

Inre Kilsviken

Brun kärrhök jagar dagligen (april-september) inom området.

A049 Fiskgjuse

Nationellt

Beståndet av fiskgjuse beräknas uppgå till mellan 3 000-4 000 par. Arten riksinventerades av SOF år 2001. Populationen i Sverige anses vara förhållandevis stabil, men inom vissa delområden förekommer numera säkra uppgifter om beståndsnedgångar. I ett europeiskt perspektiv har Sverige ett stort ansvar för denna art då cirka 35 % häckar i landet.

Inre Kilsviken

Flera exemplar fiskgjusar (från runtomliggande revir) fiskar dagligen (april-september) inom området. Fiskgjusen studeras sedan 1976 inom Ramsarområdet Kilsviken. Den genomsnittliga häckningsframgången för fiskgjusarna inom Ramsarområdet Kilsviken avviker inte anmärkningsvärt från vad som anges för det svenska beståndet i stort. Oroväckande är dock att häckningsframgången årligen sedan 1998 legat under genomsnittet för hela perioden.

A119 Småfläckig sumphöna

Nationellt

Antalet spelande hanar har den senaste tioårsperioden varierat mellan 145-315 och detta motsvarar antagligen på ett någorlunda rättvist sätt antalet häckande par. Även om antalet spelande hanar varierar ganska starkt mellan olika år och även mellan olika lokaler, förefaller beståndet av småfläckig sumphöna att ha varit relativt stabilt de senaste tio åren. Den svenska populationen motsvarar <1 % av det europeiska beståndet. Småfläckig sumphöna är rödlistad i Sverige, där den är placerad i kategorin *sårbar* (VU).

Inre Kilsviken

Upptill två hanar av småfläckig sumphöna kan höras spela inom området.

A127 Trana

Nationellt

Tranan har ökat markant i antal den senaste 20-årsperioden, speciellt märkbart i Götaland och Svealand. Antalet häckande par torde f.n. uppgå till åtminstone 15 000, kanske över 20 000 par. Därtill kommer ett stort antal icke köns mogna fåglar, vilka drar runt i Sverige under

sommarhalvåret. De svenska tranorna utgör 20-38 % av europapopulationen. Sverige har således ett stort ansvar för bevarandet av arten.

Inre Kilsviken

Inom området häckar 1-2 par tranor.

A151 Brushane

Nationellt

Det totala svenska beståndet av brushane beräknades i slutet av 1980-talet uppgå till cirka 57 000 par. Beroende på hur man räknar skulle det innebära att någonstans mellan 25 och 50 procent av Europas brushanar finns i Sverige. Brushanen häckar i två distinkt olika miljöer i Sverige. I de södra delarna av landet hittar man i storleksordningen 500 - 1 000 par på välhävdade strandängar. Resterande cirka 56 000 par återfinns på myrar i Norrlands skogsland och i fjällkedjan. Situationen för brushanen i södra och mellersta Sverige är prekär. De uppskattningsvis 15-25 fastlandslokaler som fortfarande hyser häckande brushane är alldeles för få för att det sydliga beståndet skall kunna anses vara långsiktigt stabilt. Restaurering av strandängar, t.ex. runt Hornborgasjön och i Kristianstads Vattenrike, visar dock att arten relativt snabbt återetablerar sig om lämpliga miljöer skapas. Bestånden på Öland och Gotland är mera stabila och även om det totala antalet häckfåglar är lågt ser situationen bättre ut där. Läget för arten i norra Sverige är betydligt ljusare. Beståndet är stort och förmodligen relativt stabilt och inga tydliga hot kan urskiljas.

Inre Kilsviken

Brushanen rastar under flyttning med maximum inom intervallet 101-250 individer.

A166 Grönbena

Nationellt

Grönbenan är tillsammans med brushanen den vanligaste vadaren på norrländska myrar. Det svenska beståndet uppskattas till 50 000 – 100 000 par. I Finland häckar 200 000 – 300 000 par och i Norge 20 000 – 40 000 par. I övriga delar av Europa häckar drygt 5 000 par sammanlagt. Sedan mitten av 1980-talet har grönbenan gått kraftigt tillbaka i södra Sverige.

Inre Kilsviken

Grönbenan rastar under flyttning med maximum inom intervallet 101-250 individer.

A193 Fisktärna

Nationellt

Fisktärnan häckar i samtliga svenska län. Beståndet är dock glest i Norrlands inland och arten saknas helt som häckfågel i fjällområdena. Det svenska beståndet beräknas uppgå till 20 000 - 25 000 par, vilket motsvarar ungefär 1/10 av det europeiska beståndet. Beståndsutvecklingen är svårtolkad. Resultat från häckfågeltaxeringen tyder på att beståndet idag ligger på en lägre nivå än under senare delen av 1970-talet och början av 1980-talet. Mellanårsvariationerna är

emellertid stora. Under 1990-talet finns dessutom uppgifter om regionala ökningar från flera håll, t.ex. längs kusten i Bohuslän.

Inre Kilsviken

Åtskilliga fisktärnor fiskar dagligen sommartid i den inre delen av Kilsviken. Häckar sedan 1998 på dybankar inom naturreservatet (20 par 2004).

A338 Törnskata

Nationellt

Törnskatan häckar i samtliga svenska län. Dock är beståndet i Norrlands inland mycket svagt och i fjälltrakterna saknas arten helt. Beståndet beräknas uppgå till mellan 26 000 och 34 000 par. Det svenska beståndet utgör därmed drygt 1 % av det samlade europeiska beståndet på uppskattningsvis 2,2 miljoner par. Törnskatan har uppvisat en mycket kraftig tillbakagång under de senaste 25 åren. Av allt att döma har beståndet minskat med 2/3 under denna period.

Inre Kilsviken

Normalt finns ett törnskaterevir inom området. På senare delen av sommaren utnyttjas våtmarken (god rikedom på insekter) frekvent som rastplats för törnskator som bygger upp konditionen inför flyttningen.

Uppföljning av bevarandemålen

För att bedöma ingående naturtypers och arters bevarandestatus krävs uppföljning av uppsatta bevarandemål. Vid uppföljning utvärderas även befintliga bevarandeåtgärder för att se om de fyller sitt syfte. Om en befintlig bevarandeåtgärd inte har avsedd effekt kommer åtgärden att justeras.

Ett nationellt uppföljningsprojekt pågår och komplettering kommer att ske då projektets riktlinjer och metoder är möjliga att tillämpa.

Bilaga

1. Karta över Natura 2000-områdets avgränsning
2. Karta över ingående naturtypers utbredning (klart efter basinventeringen)

Referenser

- Ehrenroth, B. & Schützer, J. 1996. *Värmländsk natur – en reseguide*. Trio tryck AB. Örebro.
- Landgren, T. 1996 *Fåglar och fågelstudier i naturreservatet Inre Kilsviken*
- Landgren, E. & Landgren, T. 2003 *Häckningsutfallet hos fiskgjuse inom Ramsarområdet Kilsviken med naturreservat – Resultat år 2003* (intern rapport, ej publicerad)
- Länsstyrelsen Värmland. 1988. *Områden av riksintresse för naturvård 1988:11*
- Naturvårdsverket. *Natura 2000 – Art och naturtypsvisa vägledning 9050* - Uppdaterat: 2003-07-07
- Länsstyrelsen i Värmlands län, Miljöavdelningen. *Ängs- och betesmarksinventeringen 2004*. (opublicerad)
- Naturvårdsverket. *Parametrar och metoder för uppföljning i Natura 2000* - Version 4: 2004-05-07.